

Kiedy początek i koniec RWE?

czwartek, 06 listopad 2008

There are no translations available
Najczęściej uważa się, że Rozgłośnia Polska Radia Wolna Europa nadawała w latach 1952-1994 z Monachium. Tymczasem, dokładnie rzecz biorąc, zaczęła nadawać 2 lata wcześniej z Nowego Jorku i skończyła 3 lata później w Warszawie. Uwagi Rossa Johnsona, byłego dyrektora RWE. przeczytaj...

Najczęściej uważa się, że Rozgłośnia Polska Radia Wolna Europa nadawała w latach 1952-1994 z Monachium. Tymczasem, dokładnie rzecz biorąc, zaczęła nadawać 2 lata wcześniej z Nowego Jorku i skończyła 3 lata później w Warszawie.

Istnieje pewne zamieszanie co do początków i zakończenia działalności Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa. Najczęściej uważa się, że zaczęła nadawać 3 maja 1952 r. z Monachium a skończyła w czerwcu 1994 r. wraz z zamknięciem Rozgłośni w tymże mieście. Te daty przyjmowano też nie raz w różnych oficjalnych dokumentach, także amerykańskich. Dla przykładu: do 1952 roku odwołują się listy gratulacyjne od Jana Pawła II i prezydenta George'a W. Busha przesłane na 50-lecie Rozgłośni w 2002 r. Podobnie jest z zakończeniem. Dla wielu słuchaczy w Polsce symbolicznym zamknięciem RWE był uroczysty koncert pożegnalny z Radiem w czerwcu 1994 r. w Poznaniu z udziałem wielu polskich i amerykańskich osobistości.

Monachijski okres był na pewno najważniejszy w historii "Wolnej Europy". Ale w rzeczywistości polska rozgłośnia działała dłużej. Rozpoczęła nadawanie, pod nazwą Głos Wolnej Polski, już w sierpniu 1950 r. Programy były redagowane i nagrywane wówczas w Nowym Jorku, po czym wysyłane samolotami do Europy i nadawane do Polski z nadajnika k. Frankfurtu n. Menem. W maju 52 r. rozpoczęła pod kierownictwem Jana Nowaka- Jeziorańskiego pracę redakcja polska w nowopowstałej siedzibie Radia w Monachium. Przez kilka lat działała jednak ona na równoprawnych warunkach obok redakcji nowojorskiej pod osobnym kierownictwem. Po zamknięciu monachijskiej redakcji w 1994 r. działalność Rozgłośni była kontynuowana w Warszawie. (Zob. komunikat prasowy RFE z 20 czerwca 1994 r. link) Formalnie jako nowa osobowość prawna, pod nową nazwą i nowym zarządem, ale nadal finansowana przez Kongres USA i pod kierownictwem ostatniego dyrektora RP RWE Piotra Mroczyka.

Taki jest (nieco zawikłany) stan faktyczny, formalno-prawny. Pozostają jednak niejasności i pytania: czy cały czas, przez owe 47 lat, było to to samo i takie samo radio? W tej sytuacji, pytanie postawione w sondzie na tej stronie ("Patrząc z dzisiejszej perspektywy, czy Radio Wolna Europa powinno nadawać dłużej niż do 1994 r.?") też należałoby być może doprecyzować, np.: ...czy uważasz, że Radio Wolna Europa w swej pierwotnej formie powinno nadawać dłużej niż do 1994 r.?

O komentarz poprosiliśmy A. Rossa Johnsona, który był dyrektorem Radia Wolna Europa w latach 1988-1991 a w roku 1994 pełnił obowiązki dyrektora całej stacji Radio Wolna Europa/Radio Swoboda. Obecnie jest pracownikiem naukowym Hoover Institution i zajmuje się historią RWE. (Redakcja)

Polski program RFE/RL w latach 1950-1997

A. Ross Johnson

Stany Zjednoczone wspierały zastępczą rozgłośnię polską od 1950 do 1997 r.

Pierwsze programy przygotowywane były w Nowym Jorku i nadawane do Polski z małych nadajników fal krótkich w Niemczech. Poczynając od 1952 r., rozszerzony polski program przygotowywany był głównie w Monachium i uzupełniany audycjami z Nowego Jorku. Programy te nadawane były do Polski na falach krótkich z nadajników w Niemczech i Portugalii oraz na falach średnich z nadajników w Niemczech.

Wraz z końcem zimnej wojny budżet Radia Wolna Europa/Radia Swoboda [skrót ang. RFE/RL] został drastycznie zredukowany i pewne działania RFE/RL, szczególnie transmisje, zostały połączone z Głosem Ameryki. Kongres Stanów Zjednoczonych zatwierdził decyzję przeniesienia głównej siedziby RFE/RL z Monachium do Pragi w 1995 r., ale nakazał sprywatyzowanie Radia lub zakończenie części jego działalności. W 1994 r. sprywatyzowano (na krótko) Dział Badań. Zgodnie z zaleceniami ustawy o budżecie polityki zagranicznej USA na lata 1994-95, RFE/RL próbowało sprywatyzować sekcje polską i czeską; nie widziało natomiast szans na pomyślne sprywatyzowanie sekcji węgierskiej.

W 1994 r. sekcje polska i czeska zostały na nowo powołane jako oddzielne niedochodowe korporacje z

oczekiwaniem, że będą mogły stać się samowystarczalnymi, niezależnymi rozgłościami w swych nowowyzwolonych krajach. W 1995 r. RFE/RL utworzyło z czeskim radiem publicznym spółkę (joint venture) w celu nadawania nowego programu. Powstało radio informacyjne Ro 6-RSE [Radio Czeskie 6 - Rádio Svobodná Evropa], które nadawało również audycje Głosu Ameryki, BBC i Deutsche Welle. Spółka przestała istnieć w 2000 r. i tym samym nadawanie przez RFE/RL programu w języku czeskim zakończyło się.

Usytuowana w Warszawie RWE, powstała w wyniku wydzielenia [spin-off] z RFE/RL, działała w latach 1994-1997. Programy były tworzone w Warszawie i nadawane przez nadajniki amerykańskie (Głosu Ameryki i dawnej RFE/RL) oraz niektóre polskie lokalne rozgłośnie. RFE/RL szukała możliwości prywatnego finansowania RWE, prowadząc m.in. w 1997 r. intensywne rozmowy z wielkimi międzynarodowymi korporacjami medialnymi. Rozmowy te okazały się nieskuteczne i polskojęzyczne programy RFE/RL ustały jesienią 1997. (tłum. AB)Listopad 2008

Zobacz również tekst komunikatu prasowego dyrektora Radia Wolna Europa z czerwca 1994 r. [link](#)